

16. Ocena wpływu wsparcia EFS na liczbę trwałych miejsc pracy dla osób w przedsiębiorstwach społecznych województwa lubuskiego

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
OP 7 RÓWNOWAGA SPOŁECZNA	
Fundusz: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	Wpływu
Moment przeprowadzenia (ex-ante, on-going, ex-post)	On-going, ex-post
Cel badania	
Celem badania jest ocena trwałości miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych, dzięki wsparciu EFS.	
Uzasadnienie badania	
<p>Wyniki badania będą podstawą do oszacowania wskaźnika rezultatu długoterminowego, zapisanego w Wspólnej Liście Wskaźników Kluczowych, pn. <i>Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych</i>.</p> <p>Badanie to wypełniać będzie również obowiązek prowadzenia ewaluacji wpływu dla OP 7 RPO-L2020.</p> <p>Dotychczas nie było prowadzonych systematycznych badań trwałości miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych dzięki wsparciu EFS. Dlatego też w praktyce nie jest znana przeżywalność utworzonych przedsiębiorstw społecznych i wspartych w nich miejsc pracy.</p> <p>Istotnym elementem, który zostanie uwzględniony przy realizacji badania, jest zmiana koncepcji wspierania ekonomii społecznej: silniejsza koncentracja na wspieranie już istniejących przedsiębiorstw społecznych (wsparcie skalowania), w tym także w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, a także zmiana definicji przedsiębiorstwa społecznego – dopuszczenie wsparcia dla innych form prawnych przedsiębiorstw społecznych niż spółdzielnie socjalne.</p> <p>Równocześnie dotychczasowe doświadczenia związane ze wspieraniem ekonomii społecznej wskazują, że ta forma interwencji może być stosunkowo kosztowna. Dlatego też uzasadnione jest badanie sytuacji wspartych przedsiębiorstw społecznych. Ponieważ jednak rozwój ekonomii społecznej jest kwestią złożoną, badanie obejmować będzie nie tylko analizę przeżywalności utworzonych miejsc pracy, lecz również szerszą ocenę trafności, użyteczności i efektywności udzielanego wsparcia.</p>	
Kryteria badania	
<ul style="list-style-type: none"> • skuteczność • efektywność • trwałość • użyteczność • trafność 	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Ile miejsc pracy, utworzonych dzięki wsparciu EFS, nadal funkcjonuje w przedsiębiorstwach społecznych? • Jaka jest skuteczność i efektywność kosztowa różnych instrumentów wspierania miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych? • Jaki wpływ na liczbę i trwałość miejsc pracy ma wsparcie kierowane do otoczenia przedsiębiorstw społecznych (JST, przedsiębiorców)? • Jaka jest kondycja wspartych przedsiębiorstw społecznych (liczba miejsc pracy, poziom przychodów)? • Jaka jest jakość utworzonych miejsc pracy (pod kątem rodzajów umów, wymiaru czasu pracy, poziomu wynagrodzenia, inwestycji w rozwój pracowników itd.)? 	

- Jaka jest charakterystyka osób pracujących w ramach utworzonych miejsc pracy (z uwzględnieniem poszczególnych wymiarów zagrożenia wykluczeniem społecznym)? Jaka jest ogólna charakterystyka pracowników przedsiębiorstw społecznych?
- Jaki jest wpływ wsparcia na zmianę sytuacji uczestników (aktywność zawodową, poziom dochodów, poziom dochodów gospodarstwa społecznego, sytuację społeczną, zachowania migracyjne)?
- Jaki jest wpływ podjęcia pracy w przedsiębiorstwie społecznym na wyjście z ubóstwa i wykluczenia społecznego uczestnika?
- Jaka jest trwałość zmiany sytuacji uczestników?
- Jaki jest wpływ interwencji na trwałość utworzonych miejsc pracy?
- Jaki jest wpływ interwencji na rozwój przedsiębiorstw społecznych?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Minimum metodologiczne w przypadku realizacji przedmiotowego badania zostało określone przez MliR (Załącznik 6 do *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*). Metodologia ta zawiera niezbędne informacje do oszacowania wskaźników rezultatu długoterminowego, obejmując m.in. założenia doboru próby, harmonogram pomiaru oraz minimalny zakres pytań kwestionariuszowych. Metodologia zaproponowana przez MliR będzie stanowiła podstawę przyjętych przez IZ RPO-L2020 założeń ewaluacyjnych.

Rozwój przedsiębiorstw społecznych jest zależny od wielu czynników, zarówno po stronie podażowej, jak i popytowej. Równocześnie brak jest dostatecznie licznej próby kontrolnej, co wyklucza możliwość badania kontrfaktycznego. Dlatego też analiza wpływu interwencji na rozwój sektora ekonomii społecznej wymaga podejścia bazującego na teorii, koncentrującego się na wyjaśnieniu i ocenie zależności pomiędzy poszczególnymi elementami interwencji a rozwojem przedsiębiorstw społecznych.

Punktem wyjścia do badania będzie staranne odtworzenie szczegółowego modelu interwencji, w tym ocena kryteriów wyboru projektów, analiza struktury wspartych podmiotów, analiza oddziaływania na otoczenie przedsiębiorstw społecznych. Model logiczny będzie uwzględniał zarówno szczegółową analizę na poziomie programu, jak i odtworzenie logiki interwencji na poziomie każdego z ośrodków wsparcia ekonomii społecznej (OWES).

Badanie będzie miało przede wszystkim charakter jakościowy. Dodatkowo przeprowadzone zostanie badanie ilościowe (z wykorzystaniem metody CATI lub CAWI), które obok oceny trwałości powstających miejsc pracy, uwzględni dodatkowe wymiary oceny wpływu interwencji na:

- poziom wynagrodzeń uzyskiwanych w ramach utworzonych miejsc pracy – informacja ta pozwala na oszacowanie efektywności kosztowej interwencji;
- sytuację społeczną uczestników projektów, rozumianą jako zmiana statusu uczestnika projektów (np. z uczestnika CIS na pracownika spółdzielni socjalnej) lub zmianą sytuacji społecznej;
- jakość pracy – rozumianą co najmniej jako rodzaj podstawy prawnej, na podstawie której praca jest wykonywana oraz bezpieczeństwo i higiena w pracy;
- poziom dochodów gospodarstw domowych osób pracujących na utworzonych miejscach pracy – uwzględnienie tego aspektu umożliwia badanie wpływu interwencji na poziom ubóstwa osób pracujących (wymaga to uwzględnienia wielkości, struktury i źródeł dochodów gospodarstwa domowego);
- rozwój przedsiębiorstw społecznych – liczbę trwałych miejsc pracy utworzonych we wspartych przedsiębiorstwach (poza tymi utworzonymi dzięki bezpośredniemu wsparciu EFS).

Zakres i źródła niezbędnych danych

- szczegółowe dane dotyczące liczby i jakości miejsc pracy we wspartych przedsiębiorstwach społecznych (w momencie utworzenia przedsiębiorstwa lub utworzenia miejsca pracy w istniejącym przedsiębiorstwie społecznym lub w momencie otrzymania dotacji);

- szczegółowe dane dotyczące wspartych przedsiębiorstw społecznych (zakres i skala wsparcia) - dane zbierane przez OWES;
- dane kontaktowe do pracowników przedsiębiorstw społecznych, którzy rozpoczęli pracę na utworzonych stanowiskach.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

Zgodnie z Wytycznymi MliR, obowiązkowe jest co najmniej dwukrotne przeprowadzenie pomiaru, zatem planowany termin realizacji to: 2019 r. i 2022 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jej przeprowadzenia

Pierwsza fala badania: 150 tys. zł (koszt uzależniony od liczby wspartych przedsiębiorstw). Wyższy koszt wynika z uwzględnienia analizy logiki interwencji.

Druga fala badania: ok. 100 tys. zł.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

Jednostka ewaluacyjna RPO-L2020

Ewentualne komentarze / wątpliwości

-